

VVP-positie ten aanzien van de voorstellen vanuit de Europese Commissie betreffende het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027.

juni 2018

De Europese Commissie maakte begin mei 2018 haar voorstel met betrekking tot het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027 bekend. De Vlaamse provincies zijn binnen hun bevoegdheden rechtstreeks betrokken bij het beheer en de uitvoer van de Europese fondsen in kader van het cohesiebeleid (EFRO en EFRO/Interreg) en het landbouwbeleid via plattelandontwikkeling (PDPO). Vanuit deze positie reageert de VVP op dit voorstel van de Europese Commissie.

Hiermee onderlijnen de provincies hun ambitie om in samenspraak met de Vlaamse Regering de onderlinge samenwerking in de implementatie van het cohesiebeleid en het plattelandbeleid in Vlaanderen ook voor de komende jaren te bestendigen en te versterken.

Slagkrachtig beleid voor alle regio's

De Vlaamse provinciebesturen verwelkomen het voorstel van een cohesiebeleid dat alle Europese regio's aanbelangt in het MFK. Het cohesiebeleid is één van de belangrijkste instrumenten waarover de EU beschikt voor het bewerkstelligen van concrete veranderingen op het terrein inzake klimaatverandering, energie, duurzaamheid, demografische evolutie, economische ontwikkeling, arbeidsmarktbeleid,... Het cohesiebeleid zorgt er tevens voor dat zowel de zwakkere als de sterkere regio's de positieve gevolgen van de Europese integratie meedragen en zichtbaar kunnen maken ten aanzien van de burger.

Het huidige voorstel behelst evenwel een dalend budget voor de meest ontwikkelde regio's met € 15 miljard. Dit dreigt de relevantie en slagkracht van het cohesiebeleid in Vlaanderen verder te beperken. Waar het verlaagde EFRO-budget voor Vlaanderen in 2014-2020 in vergelijking met 2007 – 2013 nog positief gecompenseerd werd voor Vlaanderen door de toename van de middelen voor Interreg-samenwerking, lijkt dit voor 2021 – 2027 niet waarschijnlijk, gelet op de daling van de middelen voor de gehele Interreg-component.

De plattelandspijler in het gemeenschappelijk landbouwbeleid wordt eveneens hervormd met een hoger medefinancieringspercentage voor de lidstaten en een substantiële verlaging van het budget voor plattelandontwikkeling tot zelfs 14% voor België.

De Vlaamse provincies vrezen hiermee een afzwakking van de regionaal gedragen Europese fondsen en een beperking op de gebiedsgerichte ontwikkeling die Europa dicht bij de burger brengt. De VVP pleit voor een bijsturing van de voorstellen op dit vlak zodat een slagkrachtig cohesiebeleid voor alle regio's gerealiseerd kan worden.

Versterkte grensoverschrijdende samenwerking

De Europese Commissie stelt nadrukkelijk dat de EU meer moet investeren in de domeinen en gebieden waar de toegevoegde waarde van de EU het grootst is, versterkend aan de uitgaven op nationaal niveau. De Vlaamse provincies menen dat de grensoverschrijdende programma's hier een enorme bijdrage toe leveren, mede dankzij de betrokkenheid van provinciale besturen in de uitvoering van deze programma's. Dit wordt bevestigd door de stakeholdersbevraging van de Europese Commissie met betrekking tot de meerwaarde en belangrijkste uitdagingen van de Europese fondsen, waarin 'territoriale samenwerking', na 'onderzoek en innovatie' het vaakst genoemd werd.

De Vlaamse provincies steunen dan ook de positie van de Vlaamse overheid tot het versterken van de territoriale samenwerking. Desalniettemin kijken de grensoverschrijdende programma's in het huidige voorstel tegen een substantiële vermindering van het budget aan. Het zijn net deze programma's die concrete territoriale ontwikkeling realiseren met een hoge toegevoegde EU-waarde door de samenwerkingscontext. De grensoverschrijdende programma's zijn ook het middel bij uitstek om Europa dichterbij de burger te brengen.

De Vlaamse provincies pleiten aldus voor een verhoging van deze Interreg-middelen i.p.v. de vooropgestelde verlaging.

Transnationale en maritieme samenwerking

Met de Brexit komt de geografische samenstelling van bestaande samenwerkingsprogramma's op de helling. In post 2020 pleiten de Vlaamse provincies voor een verderzetting en een versterkte werking van de partnerschappen en programma's die hierdoor worden geraakt. Met de verhoging van de middelen voor dit luik in Interreg, lijken de randvoorwaarden daarvoor aanwezig.

De VVP kijkt uit naar de verdere voorstellen vanuit de Europese Commissie hieromtrent.

Interregionale samenwerking

In het huidige voorstel springt de Europese ambitie om een aanzienlijke investering te doen in de interregionale innovatie-investeringen in het oog. Een domein met een potentieel aan heel wat nieuwe kansen voor Vlaamse actoren. De Vlaamse provincies ondersteunen ten volle deze versterkte ambitie om innovatie-clusters doorheen Europa meer kansen op samenwerking te geven.

Het lijkt er helaas op dat dit de "compensatie" is voor de vermindering van 15 miljard voor de meer ontwikkelde regio's. De VVP ziet dit als een initiatief dat altijd los daarvan moet worden gezien, gelet op de grote toegevoegde waarde vanuit zowel economisch als Europees perspectief.